

تعاریف کلی از طراحی مجله :

صفحه آرایی مجله اگر چه کاری ذوقی و احساسی است، ولی قانونها و دستورالعملهای تدوین شده و مشخصی دارد. به طور طبیعی در پس هر یک از این دستورالعملها، استدلالهای حسی، منطقی و تجربی نهفته است. از زمانی که صفحه آرایی در نشریه ها مورد توجه قرار گرفت، اختلاف بین روزنامه و مجله که تا آن زمان یکی بود آشکار شد. به عبارتی صفحه آرایی (لی آوت)، جریان طرح ریز و الگوی بصری مجله شد. صفحه آرایی مجله ها و روزنامه ها گرچه در بعضی موارد وجوه اشتراکی دارند ولی معمولاً ویژگی و خصوصیت های صفحه آرایی مجله با روزنامه متفاوت است.

مجله چیست؟

در عرف مطبوعات، هرگاه ترتیب انتشار نشریه ای حداکثر ماهی یک بار باشد، برآن نشریه، عنوان «مجله» می گذارند. قطع، تعداد صفحه ها، ترکیب موضوعی مطالب و حتی نوع ماشین چاپی که مورد استفاده قرار می گیرد، از جمله مواردی است که تفاوت میان ترکیب ظاهری مجله روزنامه را میتوان تشخیص داد.

مجله مجموعه ای از مطالبی است که به طور مرتب با فاصله های معین زمانی منتشر می شود؛ مطالبی که درباره یک یا چند موضوع مختلف می باشند. کلمه Magazine به معنای بازار یا انبار اجناس گوناگون است. اما خریدار مجله تمام اجناس را یکجا خریداری می کند و از میان اجناس، آنچه را که مورد توجه اوست بهره برداری می کند و آنگاه به انتظار شماره بعد می ماند.

بنابراین تعریف قانونی مجله بدین قرار است : مجله، نشریه ای است که برای روشن کردن افکار مردم در زمینه های مختلف اجتماعی، سیاسی، علمی، فنی یا ادبی و ترقی دادن سطح معلومات مردم و نشر اخبار و اطلاعات و مطالب عام المنفعه و انتقاد و اصلاح اندیشه در امور عمومی، به طور منظم و در زمان معینی منتشر می شود». اولین ارزش و اهمیت مجله، ظاهر آن، مانند : عکسهای رنگی، کیفیت کاغذ، تصویر پردازی استادانه و استفاده از رنگ و... است که کل این مجموعه در صفحه آرایی گنجانده می شود. لی آوت یا صفحه آرایی عبارت است از طرح ریزی برای یک صفحه یا گروهی از صفحه ها ؛ اما در اصطلاح به الگوی نهایی صفحه های چاپ شده نیز لی آوت گفته می شود. از طرفی لی آوت وسیله ای برای ارائه اطلاعات نویسندگان در انواع شکلها از قبیل متن، تصویر یا ترکیب متن و تصویر و سایر عوامل نمایش دهنده است. عناصری در صفحه آرایی به کار گرفته می شوند که کاربرد هر کدام از آنها بهر اصول و قواعد مخصوصی است، هر چند که در مجموع ذوق سلیقه هنرمند نقش غیرقابل انکاری در صفحه آرایی تخصصی و جذاب دارد. نام مجله، قطع، رنگ، عکس، طراحی صفحه ها، تیترو سوتیترو، ستون بندی و انتخاب حروف، از جمله عناصر مهم صفحه آرایی یک مجله به شمار می روند.

نام مجله

نام مجله، یک علامت تجاری یا نشانه است. نام، باید مشخص، چشمگیر و به آسانی قابل شناسایی و در عین حال جالب باشد، نام، معمولاً در بالای جلد چاپ می شود و سه اصل ظاهر خوشایند، درک آسان و جذابیت بصری باید در آن رعایت شود. عنوان مجله بهتر است طراحی شود تا اینکه حروفچینی شود.

قطع مجله

قطع مجله معمولاً کوچکتر از روزنامه است و انتخاب آن با توجه به اندازه کاغذ معیار به منظور صرفه جویی و اجتناب و از دور ریختن کناره های بیشتر است. یکی از دلایل اصلی تغییرانگهانی «قطع» بوده است. چند اصل مهم وجود دارد که در انتخاب قطع می باید رعایت شود :

-سبب و راحتی برای درست گرفتن؛

-تناسب بین اندازه و محتوای مجله.

مثلاً عرف قطع مجله های کودکان در ایران 21*16/5 سانتیمتر است و قطعه های بزرگتر چندان رواج نداشته است. محدودیت فنی از لحاظ اندازه معیار در دستگاههای چاپ نیز گاه تعیین کننده قطع مجله است. نگاهی به تاریخ مجله های ایران نشان می دهد که قطع مجله ه ای عمومی معمولاً بزرگتر از مجله های تخصصی بوده است.

روی جلد

عنصر بعدی که نظر مخاطب و خواننده را به خود جلب می کند، روی جلد است. چند عامل، طرح ظاهر و روی جلد مجله را تعیین می کند. اما تمامی این عاملها به عنوان عملهای معیار پذیرفته نشده است. عوامل مزبور به قرار زیر است :

الف : تخصصی یا عمومی بودن مجله؛

ب. عوامل فرهنگی، مثل هدف جلب خواننده به منظور بالا بردن تیراژ تاحد سقوط به سلیقه توده ها و ارزشهای غلط خوانندگان و پیروی از جریانهای نادرست فرهنگی که می تواند روی ظاهر (روی جلد) مجله اثر بگذارد. مثلاً در رژیم گذشته تصویر زنان بویژه هنر پیشه های خارجی و داخلی، به عنوان تصویر روی جلد، معرف یک جریان فرهنگی به عنوان یکی از لوازم فرهنگی مصرفی بود؛

ج : مخاطبان خاص، عامل دیگری است که ترکیب و ظاهر روی جلد را تعیین می کند. چنانکه تصویرهای روی جلد مجله های کودکان با مجله های ورزشی کاملاً متفاوت است؛

د. حوادث، تنشها و دگرگونیهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی که باعث دگرگونیهای عمده در جامعه می شود، نیز به صورت مقطعی بر روی جلد ها اثر می گذاشته است و مثلاً تصویر های روی جلد مجله ها در سالهای 1331- 33 با مضمونهای سیاسی به صورت عکس و موتاژ عکس (شخصیتها ی سیاسی) فراوان دیده می شود .

روی جلد مجله باید در خور شخصیت و محتوای مجله باشد، درعین حال، ضروری است که روی جلد توجه مخاطب را جلب کند و میل به ورق زدن و توجه به محتوا را در وی برانگیزد. تصویر پردازی روی جلد می تواند نمونه ای انتخابی از محتوای داخلی مجله باشد که در این صورت، خواننده را به درون مجله راهنمایی می کند. چند عامل زیر را می توان به عنوان عامل موثر در موفقیت روی جلد مطرح ساخت .

* طرح و تصویر پردازی در هر شماره، تنوع کافی را داشته است .

* طرح روی جلد عجیب، و نا آشنایی آن با ذهن، تا حدود زیادی به موفقیت مجله کمک می کند، مشروط بر اینکه میزان این عجیب بودن به حدی نباشد که تماشاگر را دلزده کند، بلکه باید چنان باشد که، خواننده را مجبور به کنجکاوی کند. همچنین در طراحی روی جلد به چند سوال باید پاسخ داد .

آیا کاغذ روی جلد از جنس شمیز، یا کاغذ عالی انتخاب شده است؟

مجله در چه مکانی برای فروش عرضه خواهد شد؟

مجله برای چه گروهی منتشر می شود؟

تصویر شخصیتهایی که بر روی جلد به کار گرفته می شوند، باید به گونه ای انتخاب شود که زاویه نگاه تصویر به درون مجله باشد. علاوه بر این تصویر ها باید آن چنان بر روی جلد به کار روند که سنگینی تصویر حتما در پایین صفحه قرار گیرد. در هر صورت، رابطه ترکیب تیتیر (تیتیر ی که از مطالب داخل برای روی جلد برگزیده شده) و تصویر روی جلد حتما رعایت شود و چنان نباشد که با یکدیگر بیگانه باشند. عکس در بسیاری از موارد، به خودی خود، ارزش پیام رسانی دارد؛ در حالی که ممکن است پیام یا خبری را تکمیل کند و گاه به جای پیام با خبر بنشیند .

عکس، خواننده را به طور مستقیم در کوران حوادث قرار می دهد و در عین حال، او را سرگرم نیز میکند. عکسهایی که در

مجله ها چاپ می شوند، چهار نوع هستند :

- عکسهای منفرد با تیتیر و شرح عکس جداگانه؛

-عکسهای منفرد، داخل یک متن و خبر؛

-عکسهای پی درپی (ماننده باندهای تصویری)؛

-عکسهای موتاژ .

هر عکس یا تصویر دارای زاویه دید مخصوصی است. این زاویه، مسلط به نقطه ای است که تصویر به آن نگاه می کند. اگر تصویری به سمت چپ نگاه کند، عمل پیاده کردن آن را در سمت راست صفحه است. در مورد تصویرهای اشخاصی که دارای زاویه دید خنثی نیستند. یعنی به یکی از سمتهای راست، یا چپ تمایل دارند. باید دقت شود که تاحد ممکن، آنهایی انتخاب شوند که زاویه دید به سمت داخل مجله باشد، در انتخاب عکس برای مجله چند اصل را باید مورد توجه قرار داد :

آیا عکس ارزش خبری دارد و می تواند قدرت تجسم را در بیننده تقویت کند؟

آیا عکس ارزش هنری دارد؟

آیا عکس اختصاصی است؟

منبع :

صفحه آرایی، پلی بین نویسنده و خواننده، نسرين بنيادی، برداشت و تخلص منصور حسين زاده

طراحی و صفحه آرایی مجله

اندازه نشریه و تنظیم صفحه ها

قطع مجله و نیز زیبایی آن تا اندازه بسیار زیادی بسته به سبک معماری اثر است. طراح مجله باید از لحظه شروع کار یعنی از زمانی که نام مجله انتخاب شده، سبک کلی اثر، قسمتهای گوناگون آن، تنوع آن و تناسبشان، را باهم بسنجد و بخصوص میزان موفقیت در ترکیب گرافیک و روزنامه نگاران را مجسم سازد. در این لحظه باید استادی و برتری طراح احساس شود، اگر طراحی او چنین احساسی را بخشد، باید گفت هنرش کامل است و می شود اثر را اجرا کرد. نام مجله یا Title نقطه آغاز ماجراست. مفهومی را که نام مجله در بردارد باید با معنای گرافیکی که تلفیق کرد تا گرافیک مطبوعاتی حاصل شود. اگر نام مجله صنعتی است، معماری اثر نیز باید نشان از ماشینی بودن آن مجله داشته باشد و نیز صفت سخت پیکری را با خطوط راست و زاویه دار مجسم سازد. چنانچه نام مجله غیر صنعتی است باید از خطوط ملایم سود برد مانند انواع منحنی ها. یک نکته نیز بسیار مهم است و آن اینکه نام مجله نباید با استفاده از خطوط متداول روز طراحی شود. سردبیر آگاه به مسائل روزنامه نگاری و گرافیک همراه با تیمی قوی در صدد ایجاد مجله ایست با حرف های نو و بدیع! و باید با طراحی نو و نه آنچه متداول است کار را شروع کند و سادگی را هرگز فراموش نکند. خواننده نوعی مصرف کننده است. یعنی کسی که با اشتهای کم یا فراوان سراغ غذا می رود.

زبان طرح باید به قدری روان و دور از پیچشهای بی مفهوم باشد که بگذارد فکر خواننده با کمال راحتی پیش برود و همه توجه خود را معطوف به مطلب سازد. بدین سان طراحی در نظر ما باید نوعی اثر هنری جلوه کند که خود دامنه بسیار وسیعی دارد. با کمال تعجب می بینیم که بسیاری از مجله هایی که برای ما خوشایند هستند چنین احساسی را در درون ما بیدار نمی سازند. شاید علت این باشد که طراح باید با همه کوششی که دارد به ارتباط فرم و محتوای زیاد بها نداده است. فرم یعنی گرافیک و محتوای که متن و نوشته های مجله هستند باید هم ساز شوند. بهترین سبک برای صفحه آرایی سبکی است که از تفاهم صورت و معنی بدست بیاید ولی صورت، خواننده را به خود مشغول ندارد تا خواننده به راحتی به معنی برسد. به گفته آندری تارکوفسکی(1): درک يك اثر زیبا برای ما ممکن نیست و تنها می توانیم آن را حس کنیم. به تأکید می توان گفت که قطع مجله و نحوه تنظیم «لای اوت» آن، هم تابع قوانین زیبایی شناسی است و هم سلیقه سردبیر و مدیر هنری، گاه همین سلیقه نو هست که قوانین جدیدی در قلمرو گرافیک مطبوعاتی بوجود می آورد.

با همه این احوال باید کوشش شود از نام مجله تا نقطه پایان مجله، منش هنری و ادبی آن حفظ شود و آرایش تمامی صفحات از يك کلیت استوار برخوردار باشد به طریقی که وحدانیت و یکپارچگی و تعلق کل مجله را به نام مجله آشکار سازد.

پاورقی:

(1) آندره تارکوفسکی یکی از مشهورترین کارگردانان جهان بود که در تاریخ چهارم آوریل 1932 در روستایی در ایگنات یورو به نام ساورا شیه زاده شد مادر و پدرش از مسکو به این روستا آمده بودند

حروف و اندازه آن در مطبوعات

در قلمرو گرافیک، حروف در حکم تصویر هستند. حروف پیش از آنکه خواندنی باشند، دیدنی هستند برای نمونه یک گرافیکست چینی که خط فارسی را نمی‌شناسد با تماشای نمونه‌های حروف می‌تواند اظهار نظر کند که هر نمونه خط چه بیان روان شناسانه گرافیکی دارد.

می‌دانیم که پس از سپری شدن یک قرن از زمان حضور خط تعلیق عربی در قرن هشتم هجری، خوشنویسان با تلفیق این خط با خط «نسخ» خط نستعلیق را بوجود آورد. این خط دارای ویژگی‌هایی است برابر با ملایمت و آرامش پرشور و با جذبه و این توصیف خطوط منحنی وار در گرافیک است. این خط از همه انواع دیگر خطوط مانند کوفی، محقق، ثلث، نسخ، دیوانی، شکسته، رقع، ریحان و... زیباتر است. از نظر نمایشی و جلوه‌گری و خوانایی در درجه دوم قرار دارد ولی از نظر زیبایی درجه یک است. سحر انگیز است و پیچش‌هایش در عین قدرت قابل انعطاف هستند. به همین دلیل خط نستعلیق نمی‌تواند بیان تراژیک و حادثه‌ای داشته باشد و بکار بیان خبر نمی‌آید. در مقابل، حروف خط نسخ روزنامه‌ای، هیجان‌انگیز است و خطرگونه، در حکم صدای محکمی است که امر می‌کند و پیش می‌تازد و بیان خبری بسیار قوی دارد. برای ادامه این موضوع می‌توان به حروف «تهی» و «پُر» اشاره نمود. حروف «پُر» با نمایش سنگینی و قدرت زیاد، معرف استحکام و درون‌گراست. حروف «تهی» با بیان سبکی و کم‌وزنی، معرف پرواز است و رهایی و برون‌گراست. مطالب تاریخی و کهن را می‌توان با بکار گرفتن حروفی که به گرافیک «قدیم» معروف است طراحی نمود با حروف کامپیوتری می‌توان بیانی نو «مدرنیته» داشت. برای مطالب مهم و جدی باید از خطوط «نسخ» روزنامه‌ای استفاده نمود و بکارگیری حروف فانتزی نامتناسب است. خط نازبیا و نامتناسب موضوع خبر را در حد یک شوخی بی‌مورد تنزل خواهد و بنابراین رعایت اندازه و تناسب حروف خیلی با ارزش است.

یک خبر مهم و هیجان آور را با حروف درشت باید چاپ کرد:

ارزش برابری دلار با ریال به 100 ریال کاهش یافت.

خبرهای کم اهمیت را نباید با حروف درشت چاپ کرد.

درجه هوای بامیان نسبت به روز گذشته یک درجه کاهش یافت.

در همین خبر اگر درجه کاهش بالا بود مثلاً ده درجه، حروف چاپی نیز باید درشت انتخاب می‌شد. این اهمیت خبر است که اندازه حروف را تعیین می‌کند و این کاراکتر خبر است که شکل حروف را مشخص می‌سازد. نسبت‌های موجود در آناتومی بدن انسان در گرافیک بسیار مورد استفاده واقع می‌شود. برای نمونه می‌توان به نسبت سر به بدن انسان اشاره کرد. تیتز یک مقاله در حکم سر انسان است و متن اندازه بدن انسان که به نسبت طلایی مشهور است. یک تیتز بزرگ همراه با یک متن مختصر و کوتاه حکم سر بزرگ روی بدن کوچک و نحیف را دارد. در یک چنین صفحه‌ای زیبایی و گرافیک زیر سؤال می‌رود و ناباوری خواننده رشد می‌کند.

تنظیم روی جلد

روی جلد مجله یا کتاب در حکم صورت انسانی است که قرار است خوانندگان با او هم صحبت شوند. صورت این انسان در حکم هویت تصویری اوست. هر نشریه‌ای می‌تواند دارای هویت تصویری باشد. در نگاه اولی که خواننده به مجله دارد مرحله نیز باید به خواننده نگاه کند، این برخورد اول بسیار مهم است. یعنی زاویه دید تصویر روی جلد باید آنچنان باشد که ما تمامی «کمپوزیسیون» آن را در یک نگاه ببینیم. از نظر گرافیک تمامی شکل‌ها و نوشته‌ها در حکم یک تصویرند و دارای زاویه دید و نگاه، باید اجازه داد خوانندگان، مجله را که ما هستیم راحت و زود ببینند. اگر نگاه تصویر به سمت راست یا چپ است باید توجه

داشت که بر هر حال تصویر به عطف مجله یا کتاب نگاه نکند. عطف مجله یا کتاب برابر است با دوخت مجله یا کتاب- شیرازه- چسب و بستن، یعنی عطف، انتهای يك جاده بن بست است.

ما خواننده را از سوي نگاه تصویر که به سمت تورق مجله نگاه می کند به جاده ای نو و سرزمین های جدید هدایت می کنیم. طبعاً در مطبوعات فارسی (دری) زبان در درجه اول نگاه به خواننده و در درجه دوم نگاه به سمت چپ خواهد بود. بسیاری از مطبوعات دارای هویت تصویری هستند. گاه خوانندگان در انتظار دیدن این چهره های آشنا و شنیدن حرف های تازه آنها شوق زیادی از خود نشان می دهند، لحظات انتظار در پاره ای از خوانندگان به کندي می گذرد ولی پر از شوق دیدار است، این يك موفقیت است که هویت تصویری، دلبستگی صوري ایجاد کند و ما پذیرای حرف های تازه او شویم.

دیدهای اشخاصی را که ظاهری جالب ندارند ولی گرمی کلام و اعتقاد به بیان، جلوه دومی از شخص ایجاد می کند و ما کم کم به همان ظاهر عادت می کنیم. نمونه يك نشریه با هویتی تصویری نه چندان گیرا روزنامه فرانسوی لوموند است. نخستین شماره این روزنامه 64 سال قبل یعنی 1944 منتشر شد. و جایگزین روزنامه TEPS شد که در دوران قبل از جنگ جهانی دوم انتشار می یافت و تا حدودی از سبك تصویری و نوشتاری همان نشریه پیروی کرد. لوموند بندرت از عکس استفاده می کند. شکل تیتراها یکسان، کوچک و بدون پیرایه است. لوموند روزنامه ای است که از لحاظ شکل ظاهری همان جلوه کلاسیک نیم قرن قبل خود را حفظ کرده است. سر کلیشه و نوع صفحه آرایي محافظه کارانه، از لحاظ مطالعه مشکل و گاهی همه مطالب آن بسیار خشک و جدي هستند. در هر حال به جهت همان هویت تصویری ثابت، این روزنامه به «سوپر سریو» (Super Seriuve) یعنی روزنامه خیلی جدي شهرت یافته است. مدیریت این روزنامه می داند که تغییر هویت تصویری و مدرن کردن ظاهر روزنامه خطری بین نیست، تا به آن حد که اگر ظاهر خود را تغییر دهد و صفحه آرایي خوانندگان با آن احساس بیگانگی خواهند کرد و بدین ترتیب روزنامه بسطیوي از خوانندگان خود را از دست خواهد داد که بدون تردید این يك شکست است.

طراحی مجله

تا آنجا که صفحه آرائی و طراحی به هم مربوط می شوند، روزنامه و مجله هم از جهاتی با یکدیگر شباهت دارند ولی، از جهت دیگر به طور چشم گیری با هم متفاوتند. بدون تردید، عناصر بصری اساسی - در هر مورد - یکسان هستند: فضای سفید، تصاویر، نوع نمایش، نوع متن و برخی تزئینات تایپوگرافی. حتی می توان گفت که؛ وظایف اساسی در هر دو وسیله ارتباطی یکسان است، مسلماً افرادی که روزنامه و مجله را صفحه آرائی می کنند سعی در ترغیب و تداوم توجه خواننده ها دارند. اما

این گفته آخر بسیار ساده‌انگاری است. روزنامه‌ها با حقایق سر و کار دارند و اشتیاق طبیعی برای خواندن اخبار در وجود خواننده‌ها وجود دارد و آنها را به آن سمت سوق می‌دهد. بیشتر مجله‌ها با سرگرمی، و تجدید نظریات سر و کار دارند. درحالی‌که روزنامه‌ها ممکن است سی‌ایتم یا بیشتر در هر صفحه، مطلب داشته باشند، مجلات، اغلب چند صفحه را به یک مقاله اختصاص می‌دهند و هنگامی که ظاهر مجلات مطرح باشند؛ مورد توجه افراد نکته‌سنج‌تر قرار می‌گیرد. کاغذ نامرغوب، تصویرسازی ضعیف، صفحات سرهم‌بندی‌شده عموماً قابل قبول نیستند. حداکثر استفاده از تکنیک‌های گرافیکی در جذب خواننده، تنها یک امر مطلوب برای مجله‌ها نیست بلکه، امری ضروری است. بنابراین، اگرچه قواعد تایپوگرافی و طراحی ممکن است همانند باشند، ولی کاربرد آنها باید متفاوت باشد. اصول صفحه‌آرایی مجلات به تبلیغات نزدیک‌تر است تا به روزنامه‌ها. در هر مورد، تلاش فراوانی شده است تا بیشترین قدرت فروش از طریق استفاده از بهترین تکنیک‌های بصری به‌دست آید.

مجله‌ها باید به‌گونه‌ای باشند که دائماً بدون کمک تبلیغات به فروش برسند. هنگامی که فرد در مجله‌فروشی‌ها به هزاران مجله نگاه می‌افکند اهمیتی به ظاهر فیزیکی مجله داده می‌شود، مشخص می‌گردد و رمز کار؛ عکس‌های تمام‌رنگی، کاغذ مرغوب و تصویرسازی‌های پرزرق و برق هستند و این تأکید وقتی بیشتر آشکار می‌شود که مجله به هر دلیلی در موقعیت پرمخاطره‌ای بیفتد. مجلاتی که در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ د مقابل با تلویزیون به سختی ضربه خوردند، در استفاده افراطی از تایپوگرافی و تجربه‌های طراحی زیاده‌روی کردند. این‌که تا چه حد این‌گونه تغییرات در ظاهر مجلات می‌تواند در زنده نگه‌داشتن آنها اثربخش باشد، مشخص نیست، لکن تردیدی نیست که استفاده قوی از تکنیک‌های گرافیکی در صورتی‌که مجله‌ای بخواهد به حداکثر موفقیت دست یابد امری ضروری است. دشوار است که بتوان بحث صفحه‌آرایی دوره‌ای و طراحی را در حد اصول اساسی محدود کرد. با این وجود برقرار کردن ارتباط بین فرم فیزیکی و عملکرد مجله می‌تواند نقطه شروعی برای پیشنهادات در طراحی مجله فراهم سازد که بتواند با گذشت زمان موفق باشد.

۱۰ اصل اول در صفحه‌آرایی مجله "عملکرد"

یافتن عملکردهای صفحه‌آرایی مجله‌ها نه دشوار و نه منحصر به فرد است. عملکردها به‌طور خلاصه عبارتند از:

- (۱) جلب نمودن سریع خواننده به مجله یا بخشی از آن
- (۲) تداوم توجه: تا خواننده بتواند و بخواهد مطالب ارائه شده را بخواند. هر صفحه‌آرایی، آشکارا باید در هر دو زمینه موفق باشد. اگر توجه خواننده جلب نشود، شکست مطلق است، و اگر توجه فرد تداوم نیابد یا به دلیلی خواننده از خواندن اجتناب کند، موفقیت عملکرد اول فاقد ارزش خواهد بود. شاید مهمترین عناصر جلب‌توجه؛ رنگ، عکس، تصویرسازی و عناوین باشد. ابزار جلب توجه هر چه که باشد، عامل نگه‌دارنده چشم باید سریعاً کار خود را انجام دهد. یک خواننده بالقوه که مجله را ورق می‌زند بیشتر از ۱۰ ثانیه برای این کار وقت نمی‌گذارد.

اگر توجه او، در این مدت زمان جلب نشود، از آن می‌گذرد. رنگ به‌طور اخص مؤثر است چون شخص را در معرض عکس‌العمل سریع قرار می‌دهد. مجله‌های تصویری مانند "زندگی" - life - و "نگاه" - look - عکس‌ها را به‌عنوان اولین ابزار جلب توجه قرار می‌دادند. تأثیر آنها در صفحه‌آرایی مجله‌ها آن‌قدر چشم‌گیر بوده که صدها مجله عمده‌تاً از عکس به‌عنوان جلب توجه استفاده می‌کنند. بسیاری از مجلات پشت سر هم برای اغلب مقالاتشان از یک لی‌اوت استاندارد استفاده می‌کنند (عکس بزرگ با زیرنویس که با تیترو متن ادامه می‌یابد) (تصویر مجله life) چیدمان با این کلیشه برای اثربخش بودن مکرر به حد کافی ساده و قابل اجراست. فرمول عکس، زیرنویس، تیترو متن در انواع مجلات موفق بوده، زیرا این فرمول برای همان دو هدف اصلی ساختار مجله طراحی شده‌اند. این امر بستگی به یک عکس بزرگ جذاب دارد که نگاه خواننده را به خود جلب کند و در وهله دوم موضوع متن که در ترتیبی منطقی قرار گرفته باشد تا بتواند توجه خواننده را حفظ نماید. بعد از عکس می‌توان انتظار داشت که خواننده برای توضیح به زیرنویس آن توجه کند، به‌وسیله عنوان، خواننده ترغیب می‌شود و عنوان، مانند فلش او را به متن مقاله هدایت می‌کند.

سرتیترها یا عناوین، به‌ویژه هنگامی‌که با فضای سفید زیادی همراه باشند می‌توانند توجه خواننده را به‌اندازه کافی حفظ کند و در او اشتیاق ایجاد کند. سرتیترها و عنوان، همراه با عکس‌ها و تصاویر بسیار مؤثرند و همچنین کار خود را هم به تنهایی انجام می‌دهند.

اصول مهم قابل ذکر درباره عناوین مجلات عبارتند از :

۱) آنها باید تا اندازه‌ای بزرگ شوند که عناصر دیگر را تحت شعاع قرار دهند
۲) باید فضای مفید زیادی اطراف آنها ایجاد شود تا به‌وضوح، کنتراست را در آنها به‌وجود آورد
۳) برای جلب توجه‌کردن، می‌توان آنها را به‌عنوان تصویر در نظر گرفت و می‌توانند در هر جا روی یک صفحه یا دو صفحه مقابل هم مورد استفاده قرار گیرند. بسیاری از عناوین مجلات کوتاه هستند و باید در اندازه بزرگ باشند تا مؤثرتر شوند (شرح تصویر ...)
یک عنوان، اغلب برای ایجاد کنتراست مناسب به $3/1$ ، نصف یا حتی کل فضای سفید صفحه نیاز دارد. دانشجوی روزنامه‌نگاری که با ساختار روزنامه‌ها بار آمده نباید به فشردن عناوین به‌طوری‌که حداقل فضا در روزنامه به آن عادت کرده تن در دهد. از سوی دیگر، وی باید بتواند طرز تفکر خود را در مورد مکان عناوین در مقایسه با اولین کارهایش در صفحه‌آرایی مجله تغییر دهد. عناوین می‌توانند در هر جای صفحه قرار گیرند به‌شرطی‌که توان نمایشی کافی از لحاظ اندازه و فضای سفید را دارا باشند. انتخاب نوع طراحی مجلات نیز به روش متفاوتی نیاز دارد. استفاده از طراحی یک‌دست برای روزنامه‌ها ایده‌آل است اما، برای مجلات، یک‌نواخت به نظر می‌رسد. همچنین، عناوین مجلات باید به‌عنوان تصاویر در نظر گرفته شوند. هر کدام باید برای مقاله مورد بحث خود مناسب و در بسیاری از موارد با عناوین دیگر متفاوت باشند، اگر دو مقاله شبیه هم نیستند عناوین آنها هم نباید مشابه باشند. همچنین معمول است که بیشتر از یک تایپ فیس در یک عنوان یک‌خطی، از دو صفحه روبه‌روی هم در مجله استفاده شود ولی کمابیش در روزنامه‌ها چنین نیست.

• حفظ کردن خواننده: عملکرد دوم، حفظ کردن خواننده و کمک به او در خواندن، با به‌کار بستن اصول تایپوگرافی خوب و صفحه‌آرایی انجام می‌شود. برخی از نکات قابل ذکر عبارتند از :

- ۱) خواندن مجله با حروف سن‌سریف، بزرگ یا ایتالیک برای خواننده مشکل است. (چکیده)
- ۲) خواندن مجله‌ای که متن‌ها را مانند چینی‌ها از بالا به پایین نوشته، برای خواننده آمریکائی که عادت دارد از چپ به راست بخواند مشکل است. (چکیده)
- ۳) المان اصلی صفحه‌آرایی را در بالا سمت چپ قرار دهید. چه فضا یک صفحه باشد، چه دو صفحه روبه‌روی هم. خواننده مطابق عادت از قسمت چپ بالا شروع می‌کند. این قانون به‌کمک یک روش ارائه خاص می‌تواند شکسته شود وقتی عنوان اصلی، عکس یا نقاط رنگی در محل دیگری در زمینه صفحه‌آرایی است، حرکت چشم خواننده باید راهی را که می‌خواهیم دنبال کند.
- ۴) زیرنویس‌ها را نزدیک تصاویر مربوط به خودشان قرار دهید. مطالب توصیف‌کننده تصاویر باید تقریباً بخشی از تصاویر را تشکیل دهند. آنها می‌توانند در دو طرف یا در پائین تصویر قرار گیرند، اما اگر ایجاد فضای سفید بیش از حد، از تصاویر خود جدا شوند، دیده نمی‌شوند. شرح تصاویر فقط در صورت ضرورت باید در بالای آنها قرار گیرند، زیرا این مکان در جهت حرکت طبیعی چشم قرار ندارد.
- ۵) پهنای ستون‌ها را طوری انتخاب کنید که طول خطوط برای اندازه متن مورد استفاده مناسب باشد. ستون‌های بسیار کم‌عرض یا بیش از حد پهن باعث بازداري خواننده می‌شود.

• اصل دوم در صفحه‌آرایی مجله

قطع مجله: قطع (شکل و اندازه) مجله عنصری اساسی در صفحه‌آرایی است و تابع وسوسه‌های هنری نمی‌باشد. مجلات به‌طور قابل ملاحظه‌ای از لحاظ شکل و اندازه متفاوتند، از اندازه کوچک جیبی گرفته تا ابعادی همانند نشریات زرد. قطع یک مجله نتیجه یک یا چند مورد از سه موضوع زیر است :

۱) راحتی استفاده از آن

۲) همخوانی محتوای مجله با قطع آن

۳) محدودیت‌های مکانیکی اندازه‌های چاپی .

راحتی استفاده، مزیت اصلی اندازه جیبی "Reode,s Deigest" و بسیاری از مجلات دیگر است. سهولت در به دست گرفتن و انبار کردن، به‌ویژه برای موضوعاتی مناسب است که متن در درجه اول و تصاویر در درجه دوم اهمیت باشد. اندازه‌های بزرگ برای تأکید روی تصاویر، بهترین راه هستند زیرا، هرچه عکس‌ها بزرگتر باشد، تأثیر آنها بیشتر است. بسیاری از مجلات، متن و تصاویر را به‌اندازه مساوی ارائه می‌دهند و از قطعی که برای هر دو کافی باشد استفاده می‌کنند. یعنی ۸ ۲/۱ در ۱۱ اینچ یا در همین حدود. از آنجائی که این اندازه مانند استاندارد کاغذ معمولیست، دسته‌بندی این صفحات آسان‌تر و ابعاد آنها برای خواننده راحت‌تر است. قطع اغلب مجله‌ها به‌صورت مستطیل عمودی است زیرا، قطع مستطیل افقی در حمل و نقل با مشکل مواجه است .

• اصل سوم: حواشی سفید (فریم‌ها)

حواشی سفید (فریم‌ها) در صفحه‌آرایی مجلات به دو دلیل نقش مهمی دارند: اولاً آنها علامت‌هائی برای خاتمه دادن و یا شروع کردن متون هستند. به‌طور مثال، سعی کنید حاشیه را از هر دو طرف نسخه چاپی مجله بپُرید و بعد ببینید که تا چه اندازه مطالعه متنی که در دو طرف، فاقد حاشیه است، مشکل می‌شود. ثانیاً این حواشی با احاطه کردن اِلِمان‌ها در صفحه با مرزهای سفید به جذابیت و یک‌دستی تک‌صفحه‌ها و صفحات روبه‌روی هم کمک می‌کنند. بدین ترتیب آنها مانند یک قالب، اثر هنری را در بر می‌گیرند. حاشیه‌ها برای محتوای متن ضروری هستند. نیاز خطوط به داشتن ابتدا و انتها، متن را به وجود حواشی در تک‌صفحه و دو صفحه مقابل هم نیازمند می‌کند .

استفاده از بلید بدون تردید تصاویر می‌توانند به دلایل زیر حواشی را قطع کنند :

۱) ایجاد تغییری در سرعت مطالعه

۲) ایجاد فضای بیشتر در صفحه با اختصاص دادن فضاهای حاشیه به فضای متن

۳) و شاید مهم‌تر از همه؛ دادن عظمت بیشتر به تصاویر؛ زیرا بدون حواشی، تصاویر ادامه دار به نظر می‌رسند .

اندازه دقیق حواشی و میزان گستردگی هر بلید به تصمیم بخش هنری مجله مربوط می‌شود. اما ب این وجود قانون پذیرفته‌شده عمومی در بین چهار حاشیه یک صفحه و مرکز بصری فضای صفحه‌آرایی ارتباط منطقی ایجاد می‌کند. مرکز بصری به قرار دادن حواشی کمک می‌کند؛ مرکز بصری فضای صفحه‌آرایی اندکی بالاتر از مرکز هندسی آن است. قطرهای مستطیل مرکز هندسی آن را می‌سازند، اما نقطه‌ای که در واقع مرکز به نظر می‌رسد یک بیستم بالاتر از مرکز صفحه است. متن صفحه‌ها مطابق مرکز بصری چیده شده‌اند . به عبارت دیگر آنها کمی بالاتر در صفحه قرار می‌گیرند. بنابراین حواشی ابتدا با قراردادن حاشیه پائینی به عنوان بزرگ‌ترین حاشیه در صفحه تعیین می‌شوند و حاشیه خارجی، کوچک‌تر از پائینی و بزرگ‌تر یا هم‌اندازه بالائی است. حاشیه وسطی یا عطف صفحه همیشه کوچک‌ترین حاشیه است زیرا، با حاشیه صفحه مقابلش با هم دیده می‌شود. این نوار اگر بیش از حد پهن باشد ممکن است به یک‌دستی صفحه لطمه بزند. پهنای هنگامی که مطالب دو صفحه به هم مربوط نباشد می‌تواند مطلوب باشد اما مجلات معمولاً برای دو صفحه روبه‌روی هم طراحی می‌شوند نه برای تک‌صفحه‌ای. مطابق قانون، حاشیه عطف به منظور ایجاد بالاترین یکپارچگی در صفحه نباید بیشتر از نصف حاشیه پائینی باشد .

نکات

نکته: به خاطر بسپارید خواننده‌ها همیشه دو صفحه را با هم می‌بینند. به استثنای جلد، همواره دو صفحه روبه‌روی مجله هم‌زمان دیده می‌شود. برای ایجاد سهولت در مطالعه، بهتر است که صفحات روبه‌روی هم را مانند یک بخش واحد طراحی کنیم، و هر صفحه باید با در نظر گرفتن صفحه مقابلش طراحی شود. دو صفحه مقابل هم ممکن است واحد یکسانی نباشند، اما ناگزیر روی طراحی یکدیگر تأثیر می‌گذرند.

چیرگی بر عطف صفحه: به منظور ایجاد تأثیر در طراحی صفحات، مهارت در از بین بردن مانع طبیعی حواشی عطف، ضروری به نظر می‌رسد. دو صفحه مقابل می‌توانند با استفاده از روش‌های زیر به صورت یکپارچه در آیند:

متن، تصاویر، رنگ، زمینه سفید و یا ابزارهای تایپوگرافی.

گستردن یک عنوان در عرض عطف، ارتباط مؤثری را به وجود می‌آورد اما، دقت فراوانی را می‌طلبد به طوری که به فضای بین حروف، صدمه‌ای وارد نشود. اگر عنوان، آن قدر بزرگ باشد که عطف، بین کلمات قرار گیرد، اتصال دو صفحه نباید در خوانائی عنوان اختلال ایجاد کند، به غیر از صفحه وسط محلات دوخت‌شده، در بقیه صفحات، هم ردیفی عناصر دو صفحه در عرض عطف، با مشکل چاپی روبه‌رو می‌شود و در هنگام طراحی این‌گونه اتصال‌ها باید، تخطی از برخی قوانین را مجاز شمرد. یک تصویر افقی که از عطف می‌گذرد می‌تواند اتصال خوبی بین دو صفحه برقرار کند، اما حواشی دو صفحه باید طوری شکسته شود که دو بخش تصویر با یکدیگر مماس گردد. مضمون عکس یا تصاویر تعیین می‌کند که آیا انطباق به تصویر لطمه می‌زند یا خیر! اتصال مناسب، هم‌چنین با یک سری از تصاویر که از عطف می‌گذرند میسر می‌شود، به طوری که می‌تواند حواشی را تغییر ندهد و از عدم انطباق تا حد زیادی می‌کاهد. نوارهایی از فضای سفید به تنهایی و یا با کمک تصاویر، می‌توانند دو صفحه را به هم وصل کنند. همان‌طور که مقررات، مرزها و خطوط نقطه‌چین و غیره، می‌توانند جهت افقی را در تقاطع صفحات ایجاد کنند و مسلماً نیازی نیست که به هم پیوستن صفحات مقابل هم مانند نمونه‌های ذکر شده بسیار آشکار باشد، در واقع بیاد روش‌های ظریف‌تری جستجو نمود. در تولید تکنیک‌هایی که یک تفکر خلاق می‌تواند به وجود آورد محدودیتی وجود ندارد.

*تأکید بر عطف

هنگامی که دو صفحه روبه‌روی هم شامل دو موضوع متفاوت باشند، اتصال بین مطالب نباید برای خواننده گیج‌کننده باشد. در صفحه‌آرایی بایستی با استفاده از عطف یا جداکننده‌های دیگر، روی متفاوت بودن موضوعات در هر صفحه تأکید نمود. به جای آن، ممکن است فضای سفید در بخش عطف صفحه مورد نیاز باشد. مسلماً به منظور این که صفحات به عنوان واحدهائی جدا از هم مطرح شوند باید به هرکدام تضاد مناسب داده شود.